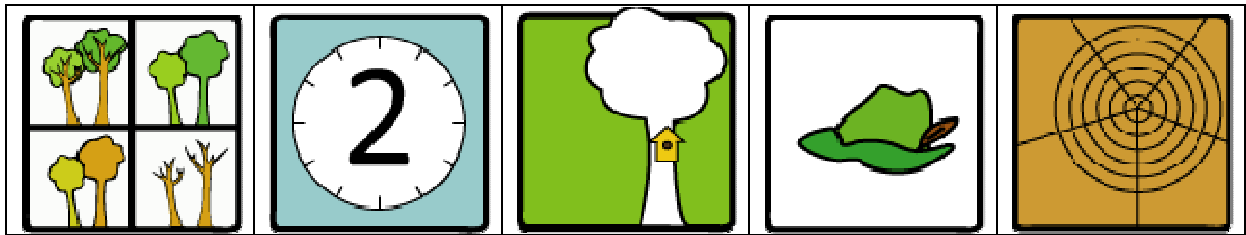

Op tocht met Prinses Sensasori

Leerdoelen:

De leerlingen:

- Kunnen bij zichzelf aangeven welk lichaamsdeel instaat voor het horen, zien, ruiken, proeven en voelen
- Kunnen de verschillen in de vorm, de geur, de smaak, het geluid, de kleur en in aanvoelen onderscheiden
- Tonen een houding van zorgen respect voor de natuur

Natuurbeleving stimuleert zowel de zintuiglijke, de lichamelijke, de emotionele en de cognitieve ontwikkeling van kinderen.

Samenvatting:

Ken jij prinses Sensasori en haar goede vriend de eekhoorn? Nee? Prinses Sensasori is een prinses met heel gevoelige zintuigen. Ze neemt jullie mee tijdens haar ontdekkingsstocht in de natuur. Tijdens deze wandeling ontdekken en ervaren kinderen de wondere wereld der natuur. Bij elk spelletje wordt er een ander zintuig geprikkeld.

Uitgewerkte activiteit:

Werkvorm:

Inkleding:

Prinses Sensasori is een echte prinses. Haar beste vriend is de eekhoorn. Prinses Sensasori is de dochter van de woudkoning. Ze leven samen in het bos. Er is één groot woud waarin hun boskasteel staat, maar eigenlijk wonen ze ook in de andere bossen. Wanneer de kinderen in het land van de woudkoning geboren worden, krijgen ze nog niet onmiddellijk een naam. Pas na enkele weken, wanneer het kindje

bepaalde kenmerken vertoont, wordt het hiernaar genoemd. Na de geboorte van de prinses werd al snel duidelijk dat zij zeer goed kon horen, zeer goed kon zien en ook proeven en ruiken. De zintuigen of 'sensoren' van de prinses bleken buitengewoon goed ontwikkeld. Al snel kreeg de prinses de naam 'Sensasori' toegekend. Vandaag neemt zij jullie, samen met haar vriend de eekhoorn mee naar het bos!

De begeleider van deze activiteit probeert zich volledig in deze rol te plaatsen.

Materiaal en voorbereiding:

Benodigdheden:

- Kledij voor de prinses
- Een eekhoornknuffel (optioneel)
- Blinddoeken (optioneel)
- Spiegeltjes (1 per 2 leerlingen)
- Een mandje met een doekje over.
- Kaartjes van 5 diersoorten (voorzie van elk dier minstens 3 dezelfde foto's, totdat je voor elke speler een foto hebt) → de kaartjes kan je downloaden en afprinten via 'natuurbeleving, dierengedrag, bij 1ste, 2de of 3de graad.
- Zeefje + enkele witte lakens, keukenhanddoeken

Verloop activiteit:

De leerlingen gaan op stap in de natuur. De leerkracht / prinses Sensasori begeleidt deze tocht en bereid enkele spelletjes voor. De leerlingen worden net zoals haar beste vriend allemaal eekhoorns. Zo leren ze het bos op een andere manier kennen.

Sommige spelletjes zijn gericht op beweging, anderen op de zintuigen. Optimaal is dat er voor elk zintuig minstens 1 spelletje wordt

gespeeld.

De begeleider kan ook een selectie maken, afhankelijk van de beschikbare tijd en het seizoen.

- Wintervoorraad (kijken)¹: tijdens de eerste activiteit kruipen de leerlingen in de huid van de beste vriend van Prinses Sensasori. Alle kinderen transformeren tot eekhoorns. Ze zoeken een wintervoorraad (bijv. enkele eikels) en krijgen even de tijd om deze vruchtjes te verstoppen in de natuur. Op het einde van de tocht zullen we kijken wie zijn wintervoorraad volledig teruggevonden heeft.

¹ Enkel in de herfst – begin van de winter

Tip: zorg voor een afbakening van het gebied waarin ze mogen verstoppert.

Uitleg: De eekhoorn slaapt niet tijdens de winter, maar houdt wel een 'winterrust', andere dieren slapen de hele winter door. Maar omdat er in de winter weinig voedsel te vinden is, leggen heel wat dieren uit de natuur een wintervoorraad aan. Zonder eten overleven ze de winter niet. Sommige dieren stoppen zelfs honderden eikels onder de grond! De (Europese) Gaai is hier een mooi voorbeeld van. Hij verstopt eikels op heel veel verschillende plaatsen, maar uiteindelijk vindt hij ze niet allemaal meer terug. Enkele van die eikels die onder de grond bleven zitten, kunnen dan uitgroeien tot een boom.

- Creatief met natuurmateriaal (kijken en denken): De prinses houdt van het bos! Meer zelfs! Ze leeft in het bos. Meestal woont ze in het bos bij het kasteel, maar wanneer ze rondreist, woont ze ook in andere bossen. Waar ze ook komt, de prinses houdt ervan haar eigen 'spulletjes' bij de hand te hebben. Die zoekt ze in de natuur. Zo maakt ze bijvoorbeeld van een dennentak op de grond een veegborstel, of gebruikt ze een bolster om haar haren te kammen. Kunnen de kinderen haar helpen om haar verzameling spulletjes aan te vullen met vindmateriaal uit het bos? Iedereen gaat op zoek, de spulletjes worden verzameld en achteraf kiest de prinses er enkele uit. De leerlingen verduidelijken de nieuwe functie van wat ze in het bos gevonden hebben.

Tijdens deze activiteit wordt geoefend op de methodiek: out of the box-denken. De leerlingen proberen los te komen van de eigenlijke betekenis van voorwerpen en verzinnen een nieuwe functie.

- Boomhangen (beweging):
De kinderen weten nu al wat het is om een wintervoorraad te verstoppert, maar ze weten nog niet hoe het voelt om echt in bomen te moeten klimmen. Tijdens deze oefening zoeken alle eekhoorns een stevige boom. De armen en benen worden om de boom heen geslagen. Wie slaagt er in om het langs in de boom te blijven hangen?

Tip: Zorg dat de boom zeker stevig genoeg is.

Uitleg: Alle dieren zijn aangepast om zich op een bepaalde manier in de natuur te bewegen. Zo hebben eekhoorns een grote pluimstaart om mee te sturen (evenwicht) en extra veel vel tussen hun poten zodat ze net een 'vliegend tapijt' lijken wanneer ze van de ene boom naar de andere springen. Sommige dieren hebben klauwen, waarmee ze zich in het hout kunnen vastprikken.

Wist je trouwens dat vleermuizen helemaal geen spieren nodig hebben om ondersteboven aan een tak te blijven hangen? Ze gebruiken wel hun spieren wanneer ze zich terug los willen maken.

- Herkent de eekhoorn zijn boom in het donker (voelen)?
Tijdens dit spel gaan de kinderen op zoek naar hun eigen boom. Ze krijgen even de tijd om er allemaal eentje uit te zoeken en hem even goed te betasten. Ze zorgen er voor dat ze elk putje en elk stukje mos blindelings kunnen herkennen. Vervolgens vormen alle kinderen paren. Per 2 tonen ze elkaar hun boom. Vervolgens krijgen ze een blinddoek. De ene leerling begeleidt de andere naar een 5-tal verschillende bomen. Wie herkent zijn eigen boom? Daarna wordt er gewisseld.
- Variant: Herkent de eekhoorn zijn boom in het donker (voelen)?
De kinderen staan per 2. Één leerling krijgt een blinddoek aan. Bij deze variant voelen de leerlingen geblinddoekt aan één boom die hen door hun partner werd aangewezen. Vervolgens worden ze door hun vriendje 'gedesoriënteerd' en naar een plaats gebracht waar ze de blinddoek mogen uitdoen. Wie ziet de boom die hij/zij betast heeft?
- Help! Eekhoorn is zoek! (luisteren)
De Prinses is haar eekhoorn kwijt. Het is nogal begroeid en donker in het bos, dus Prinses Sensasori kan haar eekhoorn niet zien. Het enige wat ze kan doen is roepen / fluiten / ... Hopelijk kan de eekhoorn haar horen en komt hij naar haar toe.

Tijdens dit spel worden alle kinderen geblinddoekt. Ze zoeken ergens een plaatsje op het veld en doen hun blinddoek aan. Zolang het stil is blijven alle leerlingen /eekhoorns staan. Wanneer ze de prinses voor de allereerste keer horen roepen, mogen ze op zoek gaan naar hun vriendin. Zonder te kijken gaan ze op het geluid af. Wanneer ze dicht genoeg zijn, mogen ze hun blinddoek afdoen en blijven ze stilletjes voor de andere eekhoorns.

- Heb jij mijn tak gezien? (voelen)
Tijdens een spelletje is eekhoorn zijn tak verloren. Prinses Sensasori helpt hem om zijn tak terug te vinden, maar Eekhoorn weet precies hoe zijn tak aanvoelde... (soms hebben enkele kinderen al spontaan een stok vast, dan is het vaak een goed moment om er een opdracht van te maken).

Alle kinderen zoeken een stok en leren hem door en door kennen. Daarna gaan ze in 2 rijen tegenover elkaar staan. Van elke rij worden de stokken verzameld en in het begin van de rij klaargelegd. (bij de oudere groepen worden nog een aantal extra stokken genomen)

Nu gaan de handen achter de rug. De begeleiding geeft nu één voor één de stokken door aan het begin van elke rij. Is het hun stok niet, dan geven ze hem door. Hebben ze hun stok gevonden, dan gaan nemen ze een grote pas

achteruit (na even te controleren). De stokken die niet s worden herkend worden aan de andere kant van de rij neergelegd. Heeft iedereen zijn stok gevonden? Wie had goed gevoeld op voorhand? Wie minder?

- Eekhoorns met een slurf (kijken)*2

Wanneer wij mensen in het bos lopen, kunnen we rondom ons heen kijken en zien we heel wat. Maar eekhoorns klimmen in bomen of bewegen zich voort over de grond. Zij zijn minder geïnteresseerd in wat er ver rondom hen gebeurt. Eekhoorns zijn speurneuzen die veel liever vruchten en nootjes op de grond zoeken. Hoe zou het zijn de bodem af te speuren? Tijdens dit spelletjes leren de kinderen het bos op een andere manier bekijken, maar daarvoor hebben ze een speurneus nodig.

De kinderen trekken hun jas of pull over hun hoofd en kijken door de lange mouw naar beneden. Zo gaan in één lange 'olifantenrij' staan, waarbij ze hun voorganger bij de schouder vasthouden. De prinses begeleidt de eekhoorns een eindje door het bos (een stukje van de weg dat ze daarvoor reeds bewandelden). Wat hebben ze allemaal gezien dat ze daarnet niet hadden opgemerkt? (Als het te koud is om je jas uit te doen, kan je dit ook met lege WC-rolletjes of lege keukenpapier-rollen doen.)

- Eekhoorns hoog in de bomen (kijken)

We weten nu al hoe het is voor een eekhoorn om de bodem af te speuren, maar eekhoorns springen soms ook van tak naar tak, hoog in de bomen. Hoe zou het bladerdek eruit zien? Wij zijn gewoon van voor ons uit te kijken, want de hele tijd naar boven kijken zou ons heel wat nekpijn kunnen bezorgen.

De prinses vertelt aan de leerlingen dat er een truckje is om ons te laten zien wat de eekhoorn ziet vanuit de bomen. Willen ze het truckje leren kennen?

Tijdens deze activiteit gaan de kinderen per twee staan. Één van de twee krijgt de spiegel en houdt hem onder zijn ogen horizontaal naar boven gericht. De andere let erop dat de spiegelijker niet valt en rustig kan verder stappen. Zo leggen ze samen een stukje weg af door het bos. Je kan ook aan de stam van een boom vertrekken, en zo een tak volgen tot helemaal aan het eindje. Eekhoorns zijn heel behendig, en kunnen zelf hun evenwicht op het kleinste takje bewaren! Daarna wisselen ze van partner. Zo leren de kinderen kijken naar plaatsen die minder voor de hand liggen.

'Wat hebben ze gezien? Hoe vonden ze de tocht door de kruinen?'

- Prinses Sensasori is een zeer 'gevoelig' meisje. (voelen en ruiken)

* Niet in de winter

De prinses laat enkele leerlingen ruiken en voelen aan iets wat ze van de grond heeft opgeraapt (bijv. een nootje, een stukje mos, een blaadje...).
"Fantastisch toch dat alles zo anders ruikt en aanvoelt!?"

Prinses Sensasori vertelt aan de kinderen over vroeger en waarom ze eigenlijk 'Sensasori' heet.

"Wanneer ik werd geboren, had ik eigenlijk nog geen naam. Ik was een baby die aan alle dingen rondom mij wou ruiken en voelen. Naar heel wat van die spulletjes kon ik urenlang blijven kijken. Ik stak ze zelfs in mijn mond, om te kijken hoe ze smaakten. Al snel zagen mijn ouders (de koning en de koningin) dat ik heel bijzondere zintuigen had. Weten jullie wat dat zijn, 'zintuigen'?"
(de kinderen antwoorden)

Tijdens het volgende spel zoeken de kinderen iets uit het bos, waarvan zij vinden dat het heel bijzonder/leuk of juist onprettig aanvoelt. Het moeten dingetjes zijn die ze op de grond kunnen vinden, er worden geen planten of paddenstoelen afgetrokken.

Al deze spulletjes belanden in de prinses haar mandje. Wanneer iedereen iets in het mandje gelegd heeft, wordt er een doekje op gelegd. Daarna mag iedereen op zijn beurt voelen aan iets uit het mandje. Het doekje blijft erop liggen (of de leerling wordt geblinddoekt), zodat de leerling niet kan zien wat hij vast heeft. Kan je raden wat het is? (Wanneer de leerling geblinddoekt is, kan hij er ook eens aan ruiken)

- De boom in! (beweging)

De kinderen zoeken er een mooie boom uit. Ze kijken naar boven en draaien rond hun eigen as. Wow, de boom is zo hoog dat we er duizelig van worden. Zouden we hem eens proberen omverduwen? Is er iemand sterk genoeg? Hoe komt het dat we hem niet omver kunnen duwen?

Soms worden er in het bos ook bomen omgehakt. Dit doet de boswachter omdat de boom ziek is of te dicht bij het pad staat. Soms moet er ook een boom worden omgehakt, zodat andere bomen weer beter zouden kunnen groeien. En uiteraard maken ze ook meubels of papier van onze bomen. Wat er dan nog overblijft van zo'n omgehakte boom noemen we de 'boomschijf'. Misschien kunnen we de ringen tellen, om te zien hoe oud de boom is? (elke brede ring is een zomer, zo kan je de jaren tellen)

Uitdaging: hoeveel kinderen kunnen op de boomschijf staan? Wie weet kunnen we met de hele klas 'in' de boom. Waauw! Zo'n boom is echt wel dik!

Tip: als je geen omgezaagde boom in het bos vindt, kan je ook met een touwtje de omtrek van de boom meten, en dat vervolgens in een even grote

cirkel naast de boom op de grond leggen. Hoeveel leerlingen kunnen er binnen de cirkel staan?

- Zoveel dieren? Hoe vind ik mijn vriendje? (luisteren/bewegen)

In het bos leven natuurlijk niet enkel eekhoorns. Welke truckjes gebruiken de dieren uit het bos om soortgenoten te vinden (luisteren) of goed te kunnen jagen? (bewegen)

Elke leerling krijgt een kaartje met daarop de foto van een dier. Er zijn 5 soorten kaartjes, van 5 verschillende dieren uit het bos. Ze mogen deze foto nog niet aan elkaar laten zien en verklappen op geen enkele manier wat er zou kunnen opstaan (nog geen geluid of beweging).

Vervolgens verspreiden de leerlingen zich op het terrein, zodat ze op voldoende afstand van elkaar staan. Pas wanneer de begeleider het startsignaal geeft, mogen de kinderen starten met hun dierengedrag na te bootsen (geluid of beweging).

Aan de hand van de bewegingen of het geluid proberen ze hun eigen familie terug te vinden (familiehereniging). De kaartjes dienen om te controleren of ze bij de juiste familieleden zijn aanbeland. Welke diersoort slaagt daar het snelst in?

- Eekhoorn z'n lievelingsplekje in miniatuur (kijken).

Ooit al zoiets moois gezien in het bos dat je er een foto van wou trekken? Wanneer je in het bos rondwandelt kom je ongetwijfeld prachtige tafereeltjes tegen. Eekhoorn wil de prinses verrassen! Hij zou zo graag een foto trekken van één van zijn lievelingsplekjes, maar omdat hij geen fototoestel heeft, besluit hij te knutselen. Hij gaat op zoek naar een mooi plekje en bouwt het na in miniatuur. Met alles wat hij in de natuur kan vinden, bouwt hij zo goed mogelijk na wat hij ziet. Eekhoorn is alvast benieuwd of de prinses zal kunnen raden welk stukje van het landschap hij precies heeft nagebouwd. Hopelijk vindt ze zijn lievelingsplekje even mooi als hijzelf.

- Eekhoorn heeft honger (kijken)*3:

De eekhoorn eet zaadjes, nootjes, paddenstoelen, stukjes schors en boomknoppen, maar soms eet een eekhoorn ook kleine kriebeldiertjes. Waar zitten al deze mini mini mini-diertjes verstopt? (de leerlingen antwoorden)
Je ziet ze niet vaak, maar ze zitten er altijd! Sommigen zitten onder stenen of takken, maar anderen zitten gewoon in de bodem of in de bomen. Zullen we ze eens proberen te vinden?

* Niet in de winter

Sommige leerlingen nemen een beetje aarde en zeven dit boven een wit oppervlak. Andere leerlingen houden hun witte laken onder een struik, terwijl Prinses Sensasori de struik heen en weer schudt. Wat hebben ze gevonden? De prinses steekt enkele diertjes in een loupepotje, zodat iedereen ze goed kan bekijken.

Wat zouden deze diertjes in de bodem / in de bomen doen?

(→ ze eten blaadjes of eten afval van dode planten, ruimen de bodem op en geven voedsel aan de nieuwe planten)

- Niet vergeten: Alvorens af te sluiten: wie vindt zijn wintervoorraad terug? Welke dieren overleven de winter? Proficiat allemaal!
- Slotmoment:
Nu de eekhoorns het bos zo goed leren kennen hebben, kan de prinses hen niet zoveel meer bijleren. De prinses feliciteert alle kinderen en neemt afscheid, maar voor ze vertrekt vraagt ze nog aan haar vrienden of ze veel zorg willen dragen voor het bos. Graag tot een volgende keer!

Tip: zorg als vieruurtje voor lekkers uit het bos, want Prinses Sensasori kan ook heel lekker koken met bosproducten! Hazelnootkoekjes, vlierbloesemlimonade of kruidenpannenkoeken, al dat heerlijk uit het bos!

[Bekijk hier enkele receptjes.](#)

Integratie EDO:

Jonge kinderen zijn 'van nature' zeer nieuwsgierig naar de levende en de niet-levende natuur. Daarnaast vinden ze natuurbeleving ongelooflijk plezierig. Een echte EDO-activiteit is 'Op tocht met Prinses Sensasori' niet, maar al deze spelletjes dragen wel stuk voor stuk bij tot de zintuigelijke, motorische én cognitieve ontwikkeling.

De kinderen leren dankzij deze ervaringsgerichte activiteiten wel verbanden zien in de natuur. Ze maken kennis met de voedselkringlopen en leren bij over de kenmerken en gedragen van dieren.

Daarnaast draagt natuurbeleving bij aan het welbevinden en de gezondheid van kinderen.

Bronnen:

- 'Horen en zien, ruiken, voelen, proeven.' < Annet Weterings
- 'Koning Clovis', een workshop van GREEN vzw / Good Planet, ontwikkeld door Kris Van Ingelhem.
- 'Speel je mee in de natuur?', Natuurspelenboek, een uitgave van LNE.

Gelinkte activiteiten en leerdoelen:

- Dierengedrag (1ste, 2de of 3de graad, Natuurbeleving)
- Kriebeldiertjes vangen (1ste grd, levende natuur)

Actieve spelen die hieraan gekoppeld kunnen worden:

- Dikke dierenbertha (alle graden, beleving)
- Ik ben een spin en heb zin in... (1ste en 2de graad, levende natuur)

Je kan deze activiteit linken aan alle spelen die iets met zintuigen te maken hebben:

- De 5 zintuigen (2de grd, beleving)
- Heerlijke bosreceptjes (1ste grd, vakoverschrijdend)
- Met je voeten in de aarde (1ste grd, beleving)
- ...